

УПУТСТВО ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПРОГРАМА ПОДРШКЕ РАЗВОЈУ ИНОВАТИВНИХ КЛАСТЕРА У 2013. ГОДИНИ

Програм спроводи Национална агенција за регионални развој (у даљем тексту: Национална агенција) у сарадњи са акредитованим регионалним развојним агенцијама.

Циљеви програма

Општи циљ Програма јесте повећање продуктивности и конкурентности домаћих предузећа и предузетника повезивањем у кластере, као и јачање сарадње малих и средњих предузећа и предузетника са научно-истраживачким организацијама.

Специфични циљеви Програма су:

- 1) јачање капацитета предузећа за технолошки развој и иновације кроз активан партнерски однос између предузећа и научно-истраживачких организација и њихово укључивање у пројекте са комерцијалним циљевима;
- 2) успостављање стратешког партнерства са циљем пораста специјализације и развоја материјалних и људских ресурса и инфраструктуре значајних за пораст продуктивности;
- 3) повећање вредности и обима промета предузећа и предузетника на домаћем и међународном тржишту;
- 4) успостављање сарадње са кластерима у региону и припрема за израду заједничких пројеката.

Корисници бесповратних средстава

Средства се додељују:

- 1) новооснованим иновативним кластерима - у почетној фази рада, који су регистровани после 01. јуна 2011. године;
- 2) постојећим иновативним кластерима - у развојној фази рада.

Подносилац захтева може да се пријави само за једну фазу.

Услови за учешће у програму

Право на коришћење бесповратних средстава имају иновативни кластери, односно правна лица која управљају овим кластерима и која су одговорна за управљање пословним простором, објектима и активностима иновативних кластера у погледу њиховог коришћења и приступа, а који испуњавају следеће услове:

- 1) да су уписани у Регистар удружења у складу са важећим Законом;

2) да имају најмање 12 активних чланова (најмање девет привредних друштава и предузетника и три институције за подршку: носиоце иновационе делатности према Закону о иновационој делатности, образовне или друге институције);

3) да имају за чланове минимум 60% малих и средњих предузећа и предузетника и бар једну научно-истраживачку организацију;

У случају да је корисник државне помоћи велики привредни субјекат, тај субјекат мора да докаже подстицајне ефекте у складу са следећим критеријумима: повећање обима пројекта, проширење области деловања, бржа реализација пројекта и повећање укупног износа за истраживање, развој и иновације.

4) да нису у стечајном поступку или поступку ликвидације;

5) да имају измирене обавезе по основу пореза и доприноса;

6) да им за исте активности нису одобрена подстицајна средства која потичу из буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине и буџета локалне самоуправе за 2013. годину;

7) да су предузећа, чланови кластера, регистрована на територији Републике Србије;

8) да су предузећа, учесници на пројекту, у већинском домаћем приватном власништву;

9) да су поднели захтев са потребном документацијом у складу са наменом средстава;

10) да предузећа, чланови кластера, нису у тешкоћама према дефиницији привредног субјекта у тешкоћама.

Субјекат у тешкоћама је онај привредни субјекат који није способан да властитим средствима или средствима која може добити од својих власника/деоничара или поверилаца или из других извора спречи губитке, а који би, без интервенције државе, краткорочно или средњерочно угрозили његов опстанак. За привредни субјекат се сматра да је у тешкоћама уколико испуњава било који од наведених услова:

1) у случају привредног субјекта са ограниченом одговорношћу, ако је у претходних 12 месеци износ уписаног капитала смањен за више од 50% тог капитала, али не испод законом прописаног минималног основног капитала;

2) у случају привредног субјекта у којем најмање једно лице има неограничену одговорност за дугове привредног субјекта, уколико је у претходних 12 месеци капитал приказан у финансијским извештајима смањен за више од 50%;

3) независно од облика привредног субјекта, уколико испуњава критеријуме за покретање стечајног поступка на основу закона.

Новоосновани привредни субјекат чији је период пословања краћи од три године неће се сматрати да је у тешкоћама у том периоду, осим ако је у питању мали или средњи привредни субјекат који испуњава услов наведен у подтачки 3.

Намена бесповратних средстава

Пројектне активности које су предмет финансирања су:

- За новоосноване иновативне кластере – у почетној фази рада:
 - 1) оперативни трошкови рада канцеларије кластера:

- трошкови рада запослених у кластеру;
 - трошкови закупа простора и режијски трошкови рада канцеларије;
- 2) активности повезивања чланица:
- интерно повезивање чланица (развој заједничке визије и циљева - стратешких и оперативних, успостављање унутрашње структуре, анализа потреба за обукама, размена информација, заједничко истраживање тржишта, координирана набавка);
 - екстерно повезивање (маркетинг кластера и региона, помоћ при инвестирању, информације о тржишту, тражење партнера, подршка повезивању у ланце добављача, међународне мреже);
 - привлачење нових чланова;
- 3) организација програма усавршавања, специјализованих обука, радионица за упознавање са техничким прописима који се примењују на тржишту ЕУ релевантним за област пословања кластера;
- 4) организација семинара и конференција којима се подстиче размена знања, повезивање чланова кластера и промоција кластера.

- За постојеће иновативне кластере – у развојној фази рада:

- 1) развој заједничких услуга кластера (заједничко истраживање тржишта, заједнички наступ на тржишту, координирана набавка, помоћ при инвестирању, информације о тржишту, тражење партнера, подршка повезивању у ланце добављача, међународне мреже, приступ финансијама);
- 2) израда студија изводљивости и друге пројектно техничке документације за заједничке инфраструктурне пројекте;
- 3) израда и/или реализација заједничких иновативних пројеката који се односе на развој нових или знатно побољшаних производа, процеса или услуга;
- 4) израда и испитивање прототипа и новог дизајна производа и амбалаже, увођење и тестирање новог процеса производње;
- 5) заштита интелектуалне својине, откуп права на патент и патентну документацију;
- 6) организација програма усавршавања, специјализованих обука, радионица за упознавање са техничким прописима који се примењују на тржишту ЕУ релевантним за област пословања кластера;
- 7) организација семинара и конференција којима се подстиче размена знања, повезивање чланова кластера и промоција кластера.

За тачке од 2) до 5), за постојеће иновативне кластере, оправдани трошкови покривају: трошкове особља (истраживачи, техничари и друго помоћно особље) у мери у којој раде на пројекту; трошкове инструмената и опреме у обиму у коме се користе за пројекат; трошкове уговорних истраживања, техничког знања и патената који су купљени или лиценцирани од трећих лица по тржишним ценама, уколико је трансакција извршена у конкурентним условима, као и трошкове саветодавних и сличних услуга уколико се користе искључиво за делатност истраживања; додатне режијске трошкове настале директно као резултат истраживачке делатности; друге оперативне трошкове пословања, укључујући трошкове материјала, потрошне робе и производа насталих директно као резултат истраживачке делатности.

Кластери могу, у оквиру једног захтева, конкурисати за један или више пројеката који су у складу са визијом и стратегијом рада кластера које су усвојиле све чланице, као и са оперативним планом за текућу годину.

У реализацији пројеката морају да учествују минимум три члана кластера.

Иновативни кластери могу поднети само један захтев за доделу бесповратних средстава и то само за почетну фазу рада или за развојну фазу рада.

Средства се не могу користити за:

- 1) заостале обавезе по основу такси и пореза, зајмове и рате за отплату кредита;
- 2) трошкове гаранција, полисе осигурања, камате, трошкове банкарског пословања, курсне разлике;
- 3) царинске и административне трошкове;
- 4) трошкове принудне наплате.

Финансијски оквир

Укупна расположива средства за реализацију Програма износе 13.150.000,00 динара.

Минимални износ средстава који се додељује новооснованим иновативним кластерима по захтеву је 200.000 динара, а максимални 1.000.000 динара.

Минимални износ средстава који се додељује постојећим иновативним кластерима по захтеву је 800.000 динара, а максимални 4.000.000 динара.

Средства расположива у оквиру овог Програма додељују се иновативним кластерима и намењена су за учешће у финансирању до 50% оправданих трошкова пројекта, без пореза на додату вредност. Преостали износ средстава кластери су обавезни да финансирају из сопствених извора, из средстава која не потичу из буџета Републике Србије, буџета аутономне покрајине, буџета локалне самоуправе или донаторских организација.

Средствима из Програма ће се суфинансирати све пројектне активности које су започете након 01.01.2013. године.

Средства одобрене бесповратне помоћи ће се исплатити на рачун кластера **према следећој динамици:**

- 50% одобреног износа ће бити исплаћено након потписивања Уговора између Националне агенције и правног лица и то у року од 30 дана од дана потписивања;
- преосталих 50% одобреног износа ће бити исплаћено након реализације пројектних активности, односно након подношења извештаја о реализацији пројектних активности и остале неопходне документације чији је садржај дефинисан Уговором.

Критеријуми за избор пројеката развоја кластера и поступак одабира пројеката за финансирање:

Уводни поступак: сваки захтев ће бити уписан у списак и уводно оцењивање ће бити обављено како би се утврдило да ли захтеви испуњавају формалне услове. Захтеве који су у складу са наменом Јавног позива и који испуњавају административне и остале услове, према Упутству за

спровођење Програма, размотриће Комисија за оцењивање и селекцију захтева (у даљем тексту: Комисија) коју решењем образује Директор Националне агенције.

Одобравање средстава вршиће се на основу ранг листе која се утврђује према додељеном броју бодова од стране Комисије. Комисија ће по извршеном рангирању донети одлуку о избору кластера којима ће се доделити средства.

Критеријуми за оцењивање новооснованих иновативних кластера - у почетној фази рада су:

Критеријум	Број поена
1. Број предузећа чланица кластера која учествују у поднетим пројектима	Макс. 10
Мање од 5	0
5-8	5
Преко 8	10
2. Број НИО које учествују у поднетим пројектима	Макс. 5
Мање од 2	0
2	3
Више од 2	5
3. Подршка локалних самоуправа, регионалних развојних агенција и других субјеката локално економског развоја који учествују у поднетим пројектима	Макс. 5
Мање од 2	0
2-3	3
Више од 3	5
4. Просечни месечни трошкови које чланице издвајају за чланарину:	Макс. 5
Испод 1.000 РСД	0
1.000-3.000 РСД	3
Преко 3.000 РСД	5
5. Да ли постоји географска концентрација компанија у кластеру	Макс. 5
Мање од 70% предузећа се налази на растојању мањем од 100 км од седишта кластера	0
70-80% предузећа се налази на растојању мањем од 100 км од седишта кластера	3
Више од 80% предузећа се налази на растојању мањем од 100 км од седишта кластера	5
6. Промена прихода од продаје у 2012. години у односу на 2010. годину (Укупни приходи од продаје предузећа чланица у 2012./ укупни приходи од продаје предузећа чланица у 2010.)	Макс. 10
Испод 1	0
1-1,05	4
1,051-1,20	8
Преко 1,20	10
7. Промена оствареног промета роба и услуга ка иностранству у 2012. години у односу на 2010. годину	Макс. 10

(Укупни приходи од извоза предузећа чланица у 2012./ укупни приходи од извоза предузећа чланица у 2010.)	
Испод 1	0
1-1,05	4
1,051-1,30	8
Преко 1,30	10
8. Промена броја запослених у 2012. години у односу на 2010. годину (Укупан број запослених у предузећима чланицама у 2012./ укупан број запослених у предузећима чланицама у 2010.)	Макс. 5
Испод 1	0
1-1,05	1
1,051-1,30	3
Преко 1,30	5
9. Процент улагања у истраживање и развој МСПП чланица у 2012. години (Укупни трошкови истраживања и развоја МСПП чланица у 2012./ укупни пословни приходи у 2012.)*100	Макс. 5
Испод 0,01%	0
0,01-3%	1
3,01%-6%	3
Преко 6%	5
10. Процент улагања у истраживање и развој великих предузећа чланица у 2012. години (Укупни трошкови истраживања и развоја великих предузећа чланица у 2012./ укупни пословни приходи у 2012.)*100	Макс. 5
Испод 0,01%	0
0,01-3%	1
3,01%-6%	3
Преко 6%	5
11. Број пројеката код Министарства просвете и науке који су одобрени за предузећа чланице кластера од 2006. године	Макс. 5
0	0
1	1
2	3
3 или више	5
12. Оперативни капацитет	Макс. 6
12.1. Да ли подносилац и партнери, уколико их има, имају довољно искуство у управљању пројектима ?	0-3
12.2. Да ли подносилац и партнери, уколико их има, поседују техничку стручност ?	0-3
13. Релевантност	Макс. 6
13.1. Колико је предлог пројекта релевантан у односу на циљеве позива за подношење предлога?	0-3
13.2. Колико су укључене стране јасно дефинисане и стратешки изабране (крајњи корисници, циљне групе)? Да ли су њихове потребе јасно дефинисане и да ли је јасно да се предлог на њих адекватно односи?	0-3

14. Методологија	Макс. 6
14.1. Да ли су предложене активности прикладне, практичне и конзистентне са циљевима и очекиваним резултатима?	0-3
14.2. Да ли предложени план садржи објективно мерљиве индикаторе резултата пројекта?	0-3
15. Одрживост	Макс. 12
15.1. Да ли ће пројекат имати опипљив утицај на циљне групе?	0-3
15.2. Да ли ће предлог имати ефекат умножавања ? (укључујући обим понављања и проширивања резултата пројекта и ширења информација)	0-3
15.3. Да ли су очекивани резултати предложеног пројекта одрживи : - финансијски (На који ће начин активности бити финансиране након што се финансирање заврши?) - институционално (Да ли ће се успоставити структуре које ће наставити активности на крају пројекта? Да ли ће постојати локално „власништво“ над резултатима пројекта?)	0-6

Критеријуми за оцењивање иновативних кластера- у развојној фази рада су:

Критеријум	Број поена
1. Број предузећа чланица кластера која учествују у поднетим пројектима	Макс. 10
Мање од 6	0
6-12	5
Преко 12	10
2. Број НИО које учествују у поднетим пројектима	Макс. 5
Мање од 2	0
2	3
Више од 2	5
3. Подршка локалних самоуправа, регионалних развојних агенција и других субјеката локално економског развоја који учествују у поднетим пројектима	Макс. 5
Мање од 2	0
2-3	3
Више од 3	5
4. Просечни месечни трошкови које чланице издвајају за чланарину:	Макс. 5
Испод 1.000 РСД	0
1.000-5.000 РСД	3
Преко 5.000 РСД	5
5. Да ли постоји географска концентрација компанија у кластеру	Макс. 5
Мање од 70% предузећа се налази на растојању мањем од 100 км од седишта кластера	0
70-80% предузећа се налази на растојању мањем од 100 км од седишта кластера	3
Више од 80% предузећа се налази на растојању мањем од	5

100 км од седишта кластера	
6. Промена прихода од продаје у 2012. години у односу на 2010. годину (Укупни приходи од продаје предузећа чланица у 2012./Укупни приходи од продаје предузећа чланица у 2010.)	Макс. 5
Испод 1	0
1-1,05	1
1,051-1,20	3
Преко 1,20	5
7. Промена оствареног промета роба и услуга ка иностранству у 2012. години у односу на 2010. годину (Укупни приходи од извоза предузећа чланица у 2012./Укупни приходи од извоза предузећа чланица у 2010.)	Макс. 5
Испод 1	0
1-1,05	1
1,051-1,30	3
Преко 1,30	5
8. Промена броја запослених у 2012. години у односу на 2010. годину (Укупан број запослених у предузећима чланицама у 2011./Укупан број запослених у предузећима чланицама у 2009.)	Макс. 5
Испод 1	0
1-1,05	1
1,051-1,30	3
Преко 1,30	5
9. Укупни трошкови заједничких иновативних¹ активности на којима су учествовала бар три предузећа чланице кластера у 2012. години	Макс. 5
Испод 300.000 динара	0
Од 300.000-999.999 динара	1
Од 1.000.000-5.000.000 динара	3
Преко 5.000.000 динара	5
10. Број предузећа чланица које су учествовале у пројектима у 2012. години:	Макс. 5
Испод 5	0
5-10	1
11-20	3
Преко 20	5
11. Процент улагања у истраживање и развој МСПП чланица у 2012. години (Укупни трошкови истраживања и развоја МСПП чланица у 2012./ Укупни пословни приходи у 2012)*100	Макс. 5
Испод 0,01%	0
0,01-3%	1
3,01%-6%	3

¹ Иновација представља примену новог или значајно побољшаног производа, процеса или услуге, или маркетиншке методе или нове организационе методе у пословању, организацији рада или односима предузећа са окружењем.

Преко 6%	5
12. Процент улагања у истраживање и развој великих предузећа чланица у 2012. години (Укупни трошкови истраживања и развоја великих предузећа чланица у 2012./Укупни пословни приходи у 2012)*100	Макс. 5
Испод 0,01%	0
0,01-3%	1
3,01%-6%	3
Преко 6%	5
13. Број пројеката код Министарства просвете и науке који су одобрени за предузећа чланице кластера од 2006. године	Макс. 5
0	0
1	1
2	3
3 или више	5
14. Оперативни капацитет	Макс. 6
14.1. Да ли подносилац и партнери, уколико их има, имају довољно искуство у управљању пројектима ?	0-3
14.2. Да ли подносилац и партнери, уколико их има, поседују техничку стручност ?	0-3
15. Релевантност	Макс. 6
15.1. Колико је предлог пројекта релевантан у односу на циљеве позива за подношење предлога?	0-3
15.2. Колико су укључене стране јасно дефинисане и стратешки изабране (крајњи корисници, циљне групе)? Да ли су њихове потребе јасно дефинисане и да ли је јасно да се предлог на њих адекватно односи?	0-3
16. Методологија	Макс. 6
16.1. Да ли су предложене активности прикладне, практичне и конзистентне са циљевима и очекиваним резултатима?	0-3
16.2. Да ли предложени план садржи објективно мерљиве индикаторе резултата пројекта?	0-3
17. Одрживост	Макс. 12
17.1. Да ли ће пројекат имати опипљив утицај на циљне групе?	0-3
17.2. Да ли ће предлог имати ефекат умножавања ? (укључујући обим понављања и проширивања резултата пројекта и ширења информација)	0-3
17.3. Да ли су очекивани резултати предложеног пројекта одрживи : - финансијски (На који ће начин активности бити финансиране након што се финансирање заврши?) - институционално (Да ли ће се успоставити структуре које ће наставити активности на крају пројекта? Да ли ће постојати локално „власништво“ над резултатима пројекта?)	0-6

Како би се квалификовали за доделу бесповратних средстава, постојећи и новоосновани иновативни кластери морају остварити најмање 51 бод. Комисија има право да на основу броја пријава и укупно расположивих средстава додели кориснику износ средстава који је нижи од траженог, као и да, у случају да кластер конкурише са више пројеката, донесе одлуку да не финасира неки од пројеката који је нижег приоритета за кластер.

Правни оквир

По доношењу одлуке о избору кластера којима ће се доделити средстава за суфинансирање Национална агенција ће писмено обавестити све учеснике о резултатима Јавног позива. Кластери чије је захтеве усвојила Комисија морају закључити уговоре са Националном агенцијом у року од 15 дана од дана достављања писменог обавештења.

Међусобна права и обавезе у вези са коришћењем одобрених средстава уређују се уговором који закључује Национална агенција и корисник бесповратних средстава. Уговор нарочито садржи новчани износ који се додељује кластеру, намене за које се средства додељују, начин преноса бесповратних средстава, рокове за завршетак активности, обавезу кластера да уколико додељена средства не утроши иста мора да врати, као и обавезу корисника средстава да све активности реализује до 30.04.2014. године.

Временски оквир

Рок за подношење захтева је **17.06.2013. године**.

Крајњи рок за реализацију одобрених пројеката је **30.04.2014. године**.

Неопходна документација

Документација која се обавезно доставља приликом подношења захтева:

1. Образац I – Образац пријаве са подацима о кластеру;
2. Образац II – Изјава;
3. Образац III – Подаци о чланицама кластера;
4. Образац IV – Опис појединачних пројеката;
5. Образац V – Буџет;
6. Образац VI – Структура финансирања пројеката;
7. Образац VII – Радне биографије лица ангажованих на пројектима.

Прилози:

- Прилог I - биланс стања и биланс успеха за 2012. годину (осим кластера који су регистровани у 2013. години);
- Прилог II - потврда надлежне филијале Пореске управе о измиреним обавезама по основу пореза и доприноса закључно са датумом објављивања јавног позива.

Документација која се подноси приликом потписивања Уговора са Националном агенцијом:

1. Попуњен захтев за исплату првог дела одобрених средстава – Прилог бр.1;

2. Попуњен и код пословне банке оверен финансијски идентификациони лист – Прилог бр.2;
3. Меница регистрована у Народној банци Србије и менично овлашћење за попуњавање и подношење на наплату менице на одобрени износ;
4. Потписан и оверен захтев за регистрацију менице;
5. Картон депонованих потписа.

Документација која се подноси након реализације пројектних активности:

1. Попуњен захтев за исплату другог дела одобрених средстава – Прилог бр.3;
2. Фактуре, уговори и друга релевантна документа;
3. Изводи рачуна са којег су плаћени трошкови одобрене пројектне активности – са означеном исплатом;
4. Доказ да је завршен пројекат - приложен извештај о реализацији пројектних активности и оствареним резултатима.

Упутство за израду захтева:

1. Програмом се предвиђа пријављивање пројеката кластера по фазама (две фазе). Кластер може да се пријави само за једну фазу у текућој години (за коју се опредељује у обрасцу пријаве).
2. Подносилац захтева подноси један или више пројеката који су у сагласности са планом рада кластера за 2013. годину. Кластер у оперативном плану за 2013. годину треба да наведе све пројекте/активности које планира да реализује у 2013. години, укључујући и пројекте за које тражи суфинансирање од Националне агенције, према Обрасцу V. За сваки пројекат неопходно је дефинисати циљеве, активности, средства (експерте, администрацију, техничке захтеве и финансијска средства), очекиване резултате, број укључених чланица кластера итд. Национална агенција ће помоћи пројекте који су у складу са циљевима и наменом Програма.
3. Опис пројекта мора да садржи све елементе у складу са Упутством за спровођење Програма. У случају да кластер не попуни Опис пројекта у складу са предложеном методологијом, односно попуни га на неодговарајући или неправилан начин, захтев ће бити оцењен лошије. Опис пројекта не може бити предмет допунског поднеска.
4. Све табеле могуће је по потреби проширити додавањем редова. Број колона се такође може повећати додавањем допунских колона. Подносилац захтева треба да копира Образац V у зависности од броја предложених пројеката. Неопходно је прецизно и тачно попунити све обрасце за пријаву, у складу са прописаним упутствима. Непотпуне пријаве ће бити одбачене.
5. Сваки оправдани трошак реализоване пројектне активности, предвиђен у захтеву подносиоца, потребно је доказати фактуром, уговором или другим релевантним документима. Као доказ важећи су рачуни свих предузећа и институција у групи, из којих се јасно види повезаност са активностима пројеката. Као доказ за трошкове који се не могу доказати фактуром, уважава се обрачун трошкова који подноси одговорно лице. Суфинансираће се трошкови правилно приказаних и доказаних оправданих трошкова, али висина суфинансирања не може бити изнад уговореног износа. Трошкови организовања радионица, семинара и др. неће се признати, уколико их не прати списак са потписом учесника. Трошкови службених путовања не спадају у оправдани трошак.

Начин пријављивања

Прецизно и тачно попуњена пријава/обрасци (од којих је један комплет на компакт диску) и пратећа документација, предају се лично или препорученом поштом најближој акредитованој регионалној развојној агенцији и агенцији која је посебним уговором ангажована у реализацији овог програма за Београдски регион:

- Регионална агенција за развој Источне Србије „RARIS“ д.о.о.; Трг Ослобођења 1, Зајечар; тел: 019/426-376; 426-377; e-mail: office@raris.org; www.raris.org;
- Регионални центар за друштвено економски развој – Банат д.о.о.; Чарнојевићева 1, Зрењанин; тел: 023/510-567; 561-064; e-mail: office@rcrbanat.rs; www.rcrbanat.rs;
- Центар за развој Јабланичког и Пчињског округа д.о.о.; Влајкова 199, Лесковац; тел: 016/233-440; e-mail: info@centarzarazvoj.org; www.centarzarazvoj.org;
- Регионална агенција за просторни и економски развој Рашког и Моравичког округа д.о.о.; Цара Душана 49, Краљево; тел: 036/397-777; e-mail: office@kv-rda.org; www.kv-rda.org;
- Обласна развојна асоцијација „ЈУГ“ д.о.о.; Обреновићева 17/1, Ниш; тел: 018/515-447; 522-659; e-mail: info@ora-jug.rs; www.ora-jug.rs;
- Регионална развојна агенција – Златибор д.о.о.; Петра Ђеловића бб, Ужице; тел: 031/523-065; 510-098; e-mail: office@rrazlatibor.co.rs; www.rrazlatibor.co.rs;
- Регионална развојна агенција Бачка; Булевар Михајла Пупина 20/II, Нови Сад; тел: 021/557-781; e-mail: office@rda-backa.rs; www.rda-backa.rs;
- Регионална развојна агенција Срем, Главна бр.172, Рума; тел: 022/470-910; e-mail: info@rrasrem.rs; www.rrasrem.rs.
- Регионална развојна агенција Санџака - SEDA, 7. јули бб, Нови Пазар; тел: 020/332-700; e-mail: office@seda.org.rs; www.seda.org.rs.
- Регионална агенција за економски развој Шумадије и Поморавља – Крагујевац - Краља Петра I 22 34 000 Крагујевац; 034/300-575; 034/302-704; www.redasp.rs; officekg@redasp.rs
- Агенција за регионални развој општина Колубарског округа „АРРОКО“ - Омладински трг 1,14224 Лајковац; 014/34-33-196; arokolajkovac@gmail.com.
- Регионални центар за развој малих и средњих предузећа и предузетништва – Београд, д.о.о., Топличин венац 11/4, Београд, тел: 011/2186-730; 011/2186-740; e-mail: office@mspbg.rs; www.mspbgs.rs.

У наведеним агенцијама и центрима могу се добити све информације неопходне за учешће у Програму, као и стручна помоћ за припрему захтева.

Програм, упутство, пријава и други пратећи обрасци доступни су на електронским странама Националне агенције на адреси www.narr.gov.rs и у штампаном облику у акредитованим регионалним развојним агенцијама, односно агенцији која је уговором ангажована за реализацију Програма.

За детаљније информације можете се обратити Националној агенцији на бројеве телефона: 019/445-311 и 011/2060-829.

Крајњи рок за подношење захтева је **17.06.2013.** године.

Неблаговремене и непотпуне пријаве се неће разматрати.

Национална агенција задржава право да затражи додатну документацију и изврши додатну верификацију поднете документације, али само правних лица која су испунила услове из Јавног позива. Разматраће се само комплетни и благовремено поднети захтеви. Кластери могу поднети само један захтев за доделу средстава за све планиране активности.

Праћење реализације пројекта кластера

Корисник средстава - кластер дужан је да по завршетку активности достави Националној агенцији извештај о реализацији пројекта чија ће садржина детаљно бити дефинисана уговором. Извештај, са свом потребном документацијом која ће бити дефинисана уговором, мора бити достављен Националној агенцији до **30.04.2014.** године.

Корисник средстава дужан је да Националној агенцији и Комисији за контролу државне помоћи, у циљу праћења коришћења средстава, омогући надзор у свакој фази пројекта, тако што ће у сваком моменту бити омогућена контрола реализације пројекта и увид у пројектну и финансијску документацију.

Жалбени поступак

Кандидати чије пријаве Комисија није усвојила имају право на жалбу у року од 8 дана од дана пријема Одлуке. У жалби се мора навести Одлука која се побија, као и број и датум Одлуке. Довољно је да жалилац у жалби изложи у ком погледу је незадовољан Одлуком и да је укратко образложи. Жалба се подноси Националној агенцији за регионални развој. О жалби одлучује директор у року од 30 дана од дана пријема жалбе.